

ekologické olomoucký měsíčník *Listy*

dobrovolný příspěvek 10,-

květen/červen 2011

5/6

Aktuální číslo:

- **Téma:**
Oblečení české výroby
- **Představujeme:**
Jaro v lesní školce
- **Aktuálně z Olomouce:**
Zlatý důl u Lošova
- **Biozpravodaj:**
Průzkum jogurtů

Ekologické listy 5–6/2011

vychází: 1. 5. 2011

Vydává:
Hnutí DUHA Olomouc

Redakce:
Radka Spurná, Jitka Komendová

Grafická úprava:
Radim Šašinka; larva_grafik@volny.cz

Jazykové korektury:
Zuzana Borčanyiová, Lenka Koplíková,
Martin Višňa

Foto na titulní straně:
Radka Spurná

Sazba:
Otakar Chudzik

Tisk:
Petr Skyva, Pod Kosířem 838,
Kostelec na Hané

Náklad: 1700 výtisků

Adresa redakce:
Hnutí DUHA Olomouc, Dolní náměstí 38,
772 00 Olomouc; tel.: 585 228 584
e-mail: ekologicke.listy@hnutiduha.cz
www.hnutiduha.cz/olomouc
www.ekologickelisty.cz

Uzávěrka příštího čísla: 20. 6. 2011

Registrace MK ČR E 18812

ISSN 1803-8123

Českého oblečení není moc, přesto se v obchodech najde

Vydá-li se člověk na nákup nových kousků do svého šatníku, s největší pravděpodobností narazí na celou řadu obchodů se zbožím dovezeným z Asie. Nejedná se přitom jen o vietnamské tržnice, v Asii se vyrábí i oblečení světoznámých značek. Najít prodejnu s českým oblečením je složitější, avšak ne nemožné. A co nenabídnou kamenné obchody, dá se koupit v těch internetových. Při troše trpělivosti je možné se obléknout hezky česky od hlavy až k patě.

Proč nakupovat české oblečení?

Nákupem českých výrobků lidé podporují místní ekonomiku, nezatažují tolik životní prostředí a navíc to pro ně může mít i jisté výhody. Čeští výrobci mají většinou menší firmy, které jsou flexibilní, pružně reagují na poptávku a dokážou splnit i individuální požadavky.

Výrobci dětského oblečení je celá řada

Poměrně velké množství českých výrobců se zaměřuje na výrobu oblečení pro nejmenší. Příkladem je firma Jožánek, která prodává především dětské a kojenecké zboží, v sortimentu však má své místo i těhotenská móda. Další výrobci kojeneckého oblečení se už dvacet let skrývají pod značkou Amálka. Nabízejí zboží od velikosti 56 až po 134.

Pro miminka i školáky šije rodinná firma GUDO. Mezi její hlavní produkty patří především dupačky, overaly, tepláčky a kalhoty pro kojence i větší děti, čepice, rukavičky, šátky a šály či tzv. krtkovky. Větším dětem jsou určena pyžama, noční košile, spodní prádlo, ale také sportovní dresy. Pro dívky firma šije tuniky a legíny.

Také B-styl vyrábí a prodává především dětské oblečení, v nabídce se však najdou také kousky pro maminky a tatínky, svým zákazníkům nabízí i šití na míru. Podle informací

majitelky firmy je zboží vyráběno z materiálů české výroby. Širokým sortimentem od spodního prádla, přes pyžama, zástěrky, až po svetry a roláky pro děti se může chlubit malovýrobce BOCO Úpice. Desetiletou tradicí na českém trhu má firma Smaragd zaměřující se na oblečení pro kojence i školáky.

„K našim dvěma holčičkám přibyl vloni chlapeček a s ním i odvaha pustit se od jednodušších ručních prací do serióznějšího tvoření. A vznikl nápad vytvořit ucelenou kolekci oblečení a oděvních doplňků pro miminka a děti předškolního věku,“ stojí na webu Bundles.cz. Firma HynCo, které tyto stránky patří, se soustřeďuje na tvorbu oděvů z merino vlny, která je certifikovaná v I. třídě jak Textilním zkušebním ústavem, tak i Öko tex certifikátem. Její nevýhodou je ovšem dovoz z Itálie, kde sídlí zpracovatel této vlny. Zboží, které z vlny vzniká, je už vyráběno u nás.

V jihomoravském městě Kyjov se nachází rodinná firma Betty Mode, která byla založena v roce 2000. V místní šicí dílně vznikají tepláky a teplákové soupravy, mikiny, trička s dlouhým i krátkým rukávem, roláky, dívčí halenky, kalhoty do zvonu, pyžama či župany. Sortiment zahrnuje i výrobky z biobavlny. Betty Mode je členem Nadačního fondu Český výrobek. Podmínka tohoto členství je jediná – firma musí být stoprocentně česká, výhradně s českým kapitálem. Oblečení této značky najdete například v obchůdku Duhový kráček, který představujeme v Biozpravodaji.

Když se řekne Haipa-daipa, vybaví se mnoha maminkám moderní látkové pleny, firma však nabízí také oblečení pro malé i větší děti. Od konce roku 2008 je Haipa-daipa držitelem ochranné známky QZ – Zaručená kvalita; Česká kvalita. Známkou je platná pro všechny výrobky pro děti, které společnost vyrábí. V Olomouci zboží této firmy seženete v obchůdku Slůně na Dolním náměstí.

Známkou QZ získala také firma Farmers sídlící v Žeravicích. Zákazníkům nabízí širokou škálu oblečení pro miminka i větší děti. K výrobě používá bavlněné úplety výhradně od českých výrobců. Výjimkou je pouze fleece, který se v ČR nevyrábí. V nabídce jsou dokonce i oděvy z biobavlny.

Martina Plecíťáková chtěla pro svého synka veselé oblečení. Zboží, které nabízely asijské tržnice, se jí nezamlouvalo, na drahé značkové oblečení zase nebylo z mateřské dost peněz. Problém vyřešila po svém, založila vlastní firmu, která nabízí široký sortiment originálního oblečení pro děti i dospělé. E-shop s přiléhavým názvem Veselá nohavice má v nabídce kalhoty, šatičky, mikiny, kabátky, ale i kloboučky či kabelky. Vše je přitom ušito českými švadlenkami z českých látek a nití. Malé slečny a jejich maminky ocení také olomouckou výrobu dívčích zástěrek Ivony Morkesové.

Výstižnou internetovou adresu www.ceskeobleceni.cz má internetový obchod českého výrobce oděvů IMA. Jeho sortiment tvoří dětské a těhotenské oblečení, kloboučky a oděvy nadměrných velikostí, vše vyrobeno zejména z riflovin. Dětskou jeans módu, ve velikosti od 80 do 146, nabízí také společnost BOGY.

Bundles nabízí z merino vlny mimo jiné šátky na hlavu i na krk

Foto: <http://bundles.bundles.cz>

Je třeba mít i nohy v teple

Kojenecké, dětské a mládežnické čepice, kloboučky, šátky, šály, rukavice či ponožky a punčochy nabízí Kings.cz. Punčochové zboží pro děti i dospělé vyrábí také společnost DO-TEX D&D sídlící ve Valašském Meziříčí. Své zboží firma nabízí v e-shopu www.tucnak.cz. A kdo by neznal značku Loana? Český výrobce ponožkového, punčochového a kompresivního zboží sídlící v Rožnově pod Radhoštěm má více než 120letou tradici.

Dlouhou tradici u nás mají i výrobci spodního prádla

Ani se spodním prádlem nemají zákazníci toužící po českém výrobku velký problém. Společnost Jitex, která nabízí pestrý sortiment spodního a nočního prádla a oblečení pro volný čas, navazuje na tradici výroby pleteného oblečení v Písku, která začala už v roce 1949.

Firma Milpex byla založena v Hradci Králové v roce 1993. Od té doby prošla celou řadou změn, z malé firmy se stal jeden z největších výrobců a prodejců spodního prádla v České republice. Zboží najdete v obchodech pod značkou Gina. Ve stejném roce se začíná psát i historie další české značky, tentokrát Linia. Jedním z materiálů, ze kterých společnost spodní prádlo vyrábí, je také bambusové vlákno. Další českou firmu zaměřenou na výrobu spodního prádla je Andrie.

Jako poslední zmíníme společnost Triola, která nabízí spodní dámské prádlo a plavky, a to ve dvou značkách – TRIOLA a Charme. Centrála společnosti se nachází v Praze, výrobní závod pak v Horním Jiřetíně. Již třikrát firma získala značku CZECH MADE.

Spodní prádlo české výroby v centru Olomouce koupíte například na Dolním náměstí, ve Ztracené ulici či v pasáži Edelmannaova paláce. Firma Linia má prodejnu v Masarykově ulici.

Ani sportovci nepřijdou zkrátka

Známostou značkou spodního prádla a sportovního oblečení na našem trhu je Moira. Jak je uvedeno na internetových stránkách, vývoj, výzkum i výrobní a technologické celky firmy jsou soustředěny v jednom místě v České republice. Historie firmy se začala psát v roce 1990, kdy byla zahájena výroba oblečení do extrémních podmínek, tehdy ještě pod názvem Alae Lupuli. „Byli jsme nadšenci, kteří od roku 1970 jezdili po světě jako horolezci. Na své výpravy jsme potřebovali věci, které se doma nedaly sehnat. Tak jsme si buď drazo kupovali výbavu v cizině, nebo si ji sami vyráběli,“ popisuje začátky majitel firmy Mario Vlček.

Přímo v Olomouci sídlí výrobce oblečení pro sport a volný čas DRAPS. Sortiment firmy zahrnuje ucelenou kolekci oblečení a doplňků pro nejrůznější sporty, zejména pro aerobik, fitness či běh, ale i oblečení pro cyklistiku, turistiku, tenis, squash či lyžování. Vedle sportovní kolekce je pod značkou

DRAPS vyráběno také oblečení pro volný čas. V Olomouci najdete prodejny této firmy v OC Olomouc City a OC Olympia, v Prostějově v Intersparu a v Přerově v Trumf Centru.

Lowellpro – sportswear, to je další módní značka, která nabízí sportovní oblečení. Pyšnit se přitom může známou QZ - Zaručená kvalita; Česká kvalita a Český výrobek.

V Olomouci tuto značku najdete hned v několika obchodech – Sport Polygon v Kateřinské ulici nebo v OD Prior, Sportisimo v OC Haná nebo OC Olomouc City. Další prodejny jsou v Prostějově, Šternberku, Přerově, Uničově, Kojetíně či Litovli. Adresy obchodů jsou uvedeny na webu firmy www.lowellpro.cz.

Podle kytky ve znaku řada lidí hned pozná dalšího českého výrobce oblečení pro volný čas Rejoice flowers manufactory. Firma, fungující už od roku 1998, si sice jeden čas nechávala šít zboží v Asii, nakonec ale výrobu přesunula zpátky do Česka.

Dovoz oblečení ze zahraničí zatěžuje životní prostředí

Než se nový kousek oblečení usídí v našem šatníku, může urazit i několik tisíc kilometrů. Bavlna se musí někde vypěstovat, do vláken se však už spřádá na jiném místě, a aby byla utkána na látku, musí opět cestovat. Jinde se barví, jinde stříhá, nakonec se někde ušije a převezde do země, kde je výrobek prodáván. Koupíme-li si třeba triko ušité v Česku, ušetříme tak alespoň nějaký ten kilometr, který muselo urazit. Pokud je navíc

z českých látek, jsme k naší přírodě ohleduplnější ještě více.

Zjistit, kde bylo zboží vyrobeno, však může být někdy tvrdým oříškem. I české firmy si totiž nechávají šít v zahraničí a většinou se tím příliš nechlubí. Je proto třeba sledovat nejen to, zda je výrobcem česká firma, ale i to, kde má tato společnost svoji výrobu. Budeme-li skutečně důslední, věc se ještě více zkomplikuje. Zjistit původ látky, ze které je oblečení ušito, je totiž pro běžného spotřebitele takřka nemožné, často se musíme spoléhat pouze na informace, které je nám ochoten sdělit výrobce zboží.

Dělníci v asijských textilkách pracují v nelidských podmínkách

V České republice se ušijí pouze asi 3 % oděvů, které se tu prodávají, zbytek pochází většinou z Asie. Z výzkumu Společnosti pro Fair Trade uskutečněném v loňském roce vyplynulo, že průměrná pracovní doba ve vietnamských textilkách je šestnáct hodin denně šest dní v týdnu. Minimální mzda, kterou zde dělníci dostávají, přitom vystačí jen na základní potraviny. Výplatu navíc pracovníci dostávají se zpožděním, výsledkem je, že je pro ně téměř nemožné dát výpověď.

V Číně je situace o něco lepší, avšak zdaleka ne ideální, průměrná pracovní doba se tu pohybuje v intervalu od deseti do dvanácti hodin denně, a to šest až sedm dnů v týdnu.

Sportovní oblečení u nás nabízí například firma Draps

Foto: www.draps.cz

nu. Více než 50 % platu dělníků je tvořeno přesčasy, bez kterých by jim plat nestačil ani na pokrytí základních potřeb. Jedna z osmi sledovaných továren vyplácela mzdu dokonce jednou za tři měsíce. Dělníci jsou navíc zaměstnáváni pouze na nevýhodné krátkodobé smlouvy. Jen dvě z osmi továren vyplácejí příplatek za přesčasy. Jednou z oněch dvou továren dodržujících čínskou legislativu je továrna vlastněná českou společností Alpine Pro.

Nejdále v oblasti reálného zlepšování pracovních podmínek jsou tři outdoorové firmy: Mammut, Odlo a Jack Wolfskin. Určité kroky ke zlepšení, i když nedostatečné a nesystematické podnikají například firmy Columbia, Patagonia, Helly Hansen, Billabong nebo z českých firem již zmíněná Alpine Pro a Direct Alpine. Poslední

skupinou jsou firmy, u nichž Společnost pro Fair Trade předpokládá, že se problematice pracovních podmínek nevěnují či jen minimálně (neodpověděly na dotazník a na svých stránkách nezveřejňují žádné relevantní informace ohledně své společenské odpovědnosti v rámci dodavatelského řetězce). Jako příklad můžeme uvést společnosti Burton, Etnies, O'Neill, Rip Curl nebo český Hannah a Husky.

Na nepříznivé podmínky, za kterých musí dělníci v asijských továrnách pracovat, upozorňuje kampaň Ušili to na nás!

Radka Spurná

Téma

Dýcháme nejen kouř z výfuků aut, ale i částice pneumatik či silnic

Při zmínění pojmu emise si většina z nás vybaví čoudlící auta, zejména pak ta starší, která bez katalyzátoru vypouštějí výfukových plynů do ovzduší mnohem více. Ovšem není to pouze kouř z výfuků, co kvůli silničnímu provozu do vzduchu uniká. Velký podíl na znečištění životního prostředí v okolí dopravních tepen a ve městech mají také částice uvolňující se z pneumatik, brzd a asfaltu.

„Že se pneumatiky příliš rychle ztenčují a opotřebovávají až k nedovolené hloubce vzorku na pneumatice, sleduje s obavou každý motorista. Otázka, kam se hmota z pneumatiky poděla, většinou nikoho netrápí, každý spíše přemýšlí, kde vzeme na nové obutí,“ pozastavuje se ve svém článku na webu Ekolist.cz Jiří Bendl, odborný garant projektu ministerstva životního prostředí zkoumajícího vliv plynulosti a rychlosti dopravy na emise tuhých znečišťujících látek.

Opíraje se o přírodní zákon o zachování hmoty uvádí, že pneumatika průměrně během své životnosti ubude na váze o 1–1,5 kilogramu, z toho velká část se otíráním uvolní do ovzduší ve formě prachových částic, které pak vdechujeme. Tady navíc platí, že čím jsou částice menší, tím pro člověka hůře – emisních částic menších než 10 mikrometrů může být podle složení pneumatiky v ovzduší až 60 % a z tohoto množství se jich může více než polovina (ty s velikostí pod 2,5 mikrometru) dostat až do plicních sklípků a krevního oběhu.

A jaké je složení těchto částic? Přírodní pryž, modifikace kaučuku, zinek, arzen, chrom, olovo a další látky. Osobní vozidlo jich za kilometr jízdy uvolní asi 100 miligramů, kamiony čtrnáctinásobek i více.

K emisním částicím přispívá také obrušování a otírání brzdících prostředků, tedy kotoučů, destiček a bubnů. Uvolňované částice jsou přitom z necelé poloviny menší než 2,5 mikrometru. Vzhledem k vysokému zahřívání brzd navíc dochází ke koncentraci mutagenních a karcinogenních polycyklických aromatických uhlovodíků v těchto částicích. Z brzd běžného osobního auta se uvolní 10–20 miligramů emisních částic na kilometr jízdy, u těžkých nákladních vozidel pak 50–80 miligramů.

Kromě brzd a pneumatik „dýcháme“ také samotné silnice. Jak uvádí ve svém článku Bendl, není dosud známo, které konkrétní látky z asfaltových cest dýcháme, protože stavební společnosti využívaly a využívají nejrůznější živичný materiál – od kvalitních přírodních asfaltů až po náhražky založené na zpracování ropy nebo uhlí. Sama živice je směsí mnoha pevných a nekystalických organických látek, v nichž jsou mimo jiné pryskyřice, dehty nebo vyšší alkoholy. Z výše uvedeného důvodu různorodosti materiálu je také velký prostor mezi mezními hodnotami intenzity otěrů komunikací, u osobních aut se uvádí 4–150 miligramů na kilometr, u nákladních 20–750 miligramů na km.

Vzhledem k tlaku na snižování emisí z výfuků budou mít „otěrové emise“ stále větší podíl na znečišťování přírody při provozu motorových dopravních prostředků. Přitom k jejich snížení stačí málo – při jízdě zpomalit a předvídat, vyhnout se tak prudkému brzdění či akceleraci, čímž prodloužíme životnost jak pneumatik, tak brzdících zařízení i silničních povrchů.

Na závěr ještě pro zajímavost dvojice čísel ze statistik Sdružení automobilového průmyslu ČR – osobních aut na českých a moravských silnicích jezdí téměř 4,5 milionu, spolu s autobusy, nákladními vozy a motocykly je v registrech celkem 7,2 milionu silničních vozidel.

Martin Višňa
zdroj: ekolist.cz

Na našich silnicích jezdí 4,5 milionu osobních aut

Foto: Radka Spurná

Životní prostředí v kraji

Rozšíření sjezdovky na Pradědu by narušilo unikátní území

Lyžařské středisko na Pradědu by se mělo modernizovat, v plánu je čtyřsedačková lanovka, nový odbovovací systém a rozšíření sjezdovky. Především s posledním bodem však nesouhlasí Hnutí DUHA, které na Krajský úřad Moravskoslezského kraje poslalo své vyjádření.

Ze záměru, který provozovatel areálu Josefa Figura předložil k posouzení vlivu na životní prostředí (EIA), vyplývá, že se nejedná o rekonstrukci a modernizaci se zachováním stávajících rozměrů a kapacit, ale plánuje se výrazný rozvoj lyžařského střediska. Sjezdovka by se v horní i dolní části měla prodloužit o celkem devadesát metrů. Kvůli tomu by se musel vykácet velmi cenný horský les, padnout by mělo minimálně pětáct původních jeseňnických smrků. Hnutí DUHA také upozorňuje, že by došlo k narušení, nebo přímému zničení vegetace v trase budoucí lanové dráhy a v místě horní a dolní stanice, což by znamenalo zásah do populací některých zvláště chráněných druhů a jejich biotopů. Uchycování rostlin a obnova narušených společenstev v podmínkách horského bezlesí jsou pak velmi pomalé.

Samotná výstavba mohutných objektů a nosných sloupů by nesla řadu rizik a zásahů, včetně pohybu těžké techniky a nákladních automobilů, jeřábu, případně vrtulníku,

v uvažovaném prostoru s unikátními ekosystémy. S tím souvisí mimo jiné zvýšené riziko eroze půdy a různých havárií. Vše se má odehrávat v nejpřísněji chráněné kategorii chráněného území v ČR (národní přírodní rezervace), které je zároveň součástí celoevropsky chráněné soustavy NATURA 2000.

Provozovatel areálu Figura při prosazování změn argumentuje udržení turistického ruchu, pracovních míst a potřebou dodržet platné bezpečnostní normy a předpisy. Blíže však tyto své argumenty nespecifikuje. Odůvodňování pracovními místy je v zásadě možné u každého záměru, který vytváří nebo udržuje alespoň jedno pracovní místo, čímž tento argument ztrácí svůj význam. Turistický ruch je možné rozvíjet i jinými způsoby než „tvrdou turistikou“, například průvodcovstvím v unikátních polohách alpských oblastí. Turisty toužící po divoké, málo dotčené přírodě rozšiřování sjezdových tratí a lanovek stále více z Jeseníků odrazuje. Jelikož je lyžařský areál stále v provozu, pravděpodobně splňuje potřebné bezpečnostní normy, čímž se stává lichým i argument zvýšení bezpečnosti.

Radka Spurná

Představujeme

Jaro v lesní školce Rarášci

Lesní školky vznikly ve Skandinávii již před půl stoletím jako reakce na přemíru civilizačních podnětů, jimiž jsou zahlcovány děti od nejútlejšího věku, a stále hlubší propast, jež dělí děti od přírody, což vede nejen ke stupňujícím se zdravotním obtížím dětí, ale i nedostatku těch nejpřirozenějších prožitků, jež pobyt v přírodě za každého počasí a ve všech ročních obdobích může poskytnout.

Lesní školky chtějí dětem umožnit učít se celostně, všemi rovinami vnímání, poznávat prostřednictvím prožívání, rozvíjet kreativitu a fantazii dětí díky podnětům z přírody, stejně jako se snaží přirozeně rozvíjet jejich fyzické schopnosti, umožnit jim naplno prožít pocit sounáležitosti se živou a neživou přírodou, poznat hodnoty lesního společenství a hodnoty lidské společnosti. Již z takto stručně uvedených základních myšlenek a cílů lesních školek je zřejmé, že se velmi přirozeně opírají o waldorfskou pedagogiku.

Do České republiky se fenomén lesních školek dostal teprve před několika lety a navzdory jistě nedůvěře skeptiků se úspěšně rozvíjí. V současnosti v České republice fungují téměř dvě desítky lesních klubů či školek a od září loňského roku k nim patří také lesní školka Rarášci v Podolí u Bouzova, vedená Ing. Radkou Jensen Vaculovou a Mgr. Radkou Vaňkovou, které při svém pedagogickém

působení vycházejí z waldorfské pedagogiky. O jejím vzniku jsme vás informovali v EL v červnu 2010.

Lesní školka ovšem neznamená, že by děti byly celé dny vystaveny všem rozmarům počasí. Každá školka má své zázemí, kde se děti mohou najíst, ohřát, vyspat po obědě. V Rarášcích k tomuto účelu slouží hliněný domeček - malý oválný domeček postavený z velkých slaměných balíků omítnutých hliněnou omítkou, které zajišťují izolaci od venkovního chladu a ideální vlhkost vzduchu. Střecha je zelená a dva kolektory na ní zajišťují světlo do interiéru. Domeček je vytápěn tzv. raketovými kamny.

Zatímco v „kamenných“ školkách je rytmus ročních dob, který představuje hlavní osu programu například waldorfských školek, evokován spíše pomocí říkadél, písniček, výzdoby z přírodnin nebo oblíbených „ročních stolků“, v lesní školce děti s přírodou bezprostředně žijí, a mohou tak přímo pozorovat a prožívat všechny její proměny od jara do zimy. Při pobytu venku nemají děti k dispozici žádné hračky, což rozhodně neznamená nějaké ochuzení, ale právě naopak jim to otevírá oči, aby samy hledaly a objevovaly, kolik možností ke hře a tvoření skýtá samotná příroda. V domečku najdeme jen dřevěné kostky, vlněné postavičky a několik knížek.

V průběhu dne se nenásilně střídá program, který je výrazněji určován a veden pedagožkami, s chvílemi, kdy mají

děti prostor pro spontánní hru. Den začíná ranním uvítáním s flétnou, rytmickými říkadly a písničkami v kruhu, odpovídajícími ročnímu období. Potom se děti vydávají do přírody, zkoušejí své fyzické schopnosti, objevují proměny přírody, volně si hrají. Pak z křoví vykukne skřítek Ben a to je znamení, že přijde chvilka s angličtinou, při níž se děti učí opět říkadla a hrou si zvykají na kontakt s cizím jazykem. Zbytek

Děti v lesní školce tráví většinu času venku

Foto: <http://permalot.org>

dopoledne opět naplňují volné hry, poté se děti vrací na oběd a po pohádce usínají ve spacácích v hliněném domečku. V konceptu lesních školek by možná leckdo postrádal větší podíl ručních prací, jež jsou pro waldorfskou pedagogiku tak důležité. Provozovatelé lesních školek se tento „nedostatek“ snaží kompenzovat např. odpoledními kroužky. Také v Rarášcích bývá čas po odpoledním spánku věnován dětskému tvoření, a to při příznivém počasí opět pod širým nebem. Děti tedy nejsou nijak ochuzeny o možnost tvořivosti i prostého kontaktu s tak příjemnými přírodními materiály, jako je plst' nebo ovčí rouno, oblíbené je i akvarelové malování. V těchto dnech si odpoledne s pedagožkami připravují záhonek, aby mohly vysít semínka, jejichž plody pak o to raději budou přikusovat ke svačině.

Lesní školka Rarášci je otevřená dva dny v týdnu (pondělí a úterý), od září se uvažuje o rozšíření také o středu. Kapacita školky je 14 dětí na jeden den a v tuto chvíli je ještě možné přijmout několik dětí. Pokud budete mít zájem, kontaktujte Radku Jensen na telefonu 737 410 259 nebo přes e-mail radka@permalot.org.

Rarášci mají také své webové stránky (www.permalot.org/rarasci), kde si můžete prohlédnout fotografie, případně se dozvědět více o červencovém lesním přívěsnickém táboře pro děti od 3 do 7 let.

Jitka Komendová

Aktuálně z Olomouce

Kolem Zlatého dolu u Lošova je řada nesrovnalostí

V areálu bývalé lesní školky Zlatý důl u Lošova by podle konceptu územního plánu mohl vzniknout nový městský satelit. Hnutí DUHA však upozorňuje, že by se tento případ mohl stát nebezpečným precedents převodu lesní půdy na stavební parcely, a poukazuje na určité nesrovnalosti kolem celého případu.

V lesní školce v lokalitě Zlatý důl se v devadesátých letech vypěstovaly statisíce sazenic, půda tu však nebyla pro intenzivní pěstění dostatečně kvalitní, a tak školka ukončila provoz. Zůstalo tu několik budov, silnice či betonové zavlažovací kanály. Areál začal postupně zarůstat náletovými dřevinami. V roce 2009 pozemky, zahrnující více než deset hektarů lesní půdy, od státu odkoupila developerská firma, která obnovující se les vykácela.

Nyní zpracovatelé územního plánu a politici označují areál za ekologicky poškozený „lesnický brownfield“, což umožní je snadnější převedení pozemku na stavební parcely, a tudíž deseti až patnáctinásobné zvýšení jeho hodnoty. Nový majitel by tak mohl na vzniku nového satelitu vydělat kolem stovky milionů korun. Přitom podle odborníků lze za ekologickou zátěž považovat jen závažnou kontaminaci půdy například ropnými látkami, pesticidy nebo těžkými kovy.

Proti záměru se kromě Hnutí DUHA postavily také úřady – odbory životního prostředí olomouckého magistrátu i krajského úřadu. Majitel pozemku však krajský úřad, jehož postoj je ve věci klíčový, požádal o přehodnocení zamítavého stanoviska, čemuž nakonec úřad vyhověl s odkazem na smyšle-

né prohlášení ministerstva zemědělství, že není ve veřejném zájmu, aby zde byl les zachován. Ministerstvo však na podnět Hnutí DUHA nyní potvrdilo, že o charakteru pozemků jako lesních nikdy nepochybovalo.

Podle slov primátora Martina Novotného je celá věc ještě otevřená a prověřuje se. Nový územní plán by se měl schvalovat v roce 2012, mezitím však znovu projde procesem připomínkování, kde bude možné se znovu k této věci vyjádřit.

Radka Spurná

Místo stromů mají u Lošova vyrůst domy

Foto: archiv Hnutí DUHA

Stane se Olomouc fairtradovým městem?

Olomouc může být zase o krok blíže k tomu, aby se stala jedním z fairtradových měst, o nichž jsme informovali v minulém čísle Ekologických listů. Rada města se s touto kampaní seznámila na svém zasedání 22. března.

Prezentace se ujali dva členové olomoucké fairtradové skupiny, Stanislav Komínek a Miroslav Plachý. Právě tato skupina je při prosazování fair trade ve městě výhodou. Působí zde od roku 2005 a nyní má patnáct aktivních dobrovolníků. Olomoučanům nabízejí fair trade výrobky ve svém specializovaném obchůdku na Třídě 17. listopadu.

Aby Olomouc s více než 100 tisíci obyvatel splnila kritéria pro fairtradová města, musí tu být dle kvantifikační tabulky jednadvaacet prodejních a jedenáct restauračních míst. „Na našem webu evidujeme aktuálně patnáct prodejních a dvě restaurační místa. Provedli jsme motivační rozhovory s dalšími prodejci o zařazení fairtradového zboží do nabídky.

Věříme, že město Olomouc a jeho občané mají k fair trade velmi blízký vztah,“ podotýká Komínek.

Největší událostí roku v této oblasti bude Férová snídaně ve městě. Ta se 14. května bude konat na třiadvaceti místech ČR, mimo jiné také v Olomouci. „Celá akce je happening ve formě společné snídaně. Dobrovolníci i další zájemci si s sebou přinesou fair trade, BIO či lokální výrobky nebo třeba buchty upečené z těchto produktů a něco k pití (čaj, káva, kakao atd.) a potom společně posnídají. Cílem je upozornit na celou problematiku ohledně fair trade. Nejde primárně o ochutnávku pro veřejnost, i když rádi zodpovíme všechny případné dotazy, pokud se někdo bude zajímat o akci blíže,“ popisuje Plachý.

Radka Spurná

Mozaika

O parkovišti na Svatém Kopečku ještě není rozhodnuto

Projekt Parkoviště ZOO Svatý Kopeček bude podroben dalšímu procesu posuzování. Krajský úřad totiž požaduje, aby byla zpracována dokumentace o jeho vlivu na životní prostředí.

Zohledněny by měly být všechny relevantní připomínky, námítky a požadavky z řad veřejnosti, což znamená zpracovat nejméně dvě alternativy umístění parkoviště a parkovacího domu s ohledem na kapacitu, technické řešení a navrženou lokalitu. Měly by být také zváženy různé varianty napojení parkovacího objektu, například kyvadlová autobusová doprava. Pro nově navržené varianty musí být také zpracovány hlukové a rozptylové studie a dopady záměru na krajinný ráz.

Se záměrem v navržené podobě nesouhlasilo Hnutí DUHA a také několik obyvatel Svatého Kopečku.

Cyklistické trasy v Olomouckém kraji mapuje nová brožura

Na světě je nový dvaatřicetistránkový cykloprůvodce Olomouckého kraje. Brožura s popisem jedenácti cyklistických tras vyšla koncem března.

Průvodce obsahuje orientační mapu kraje, na které jsou cyklistické tratě vyznačeny. „U všech cyklotras je uveden detailní popis cesty, mapový podklad a výškový profil, délka trasy a popis turistických cílů,“ popsal hejtman Olomouckého kraje Martin Tesařík. Brožura nabízí také přehled certifikovaných zařízení systému Cyklisté vítání, seznam cykloservisů, cyklopůjčoven či cyklobusů na území kraje.

Den Země si užili i ti nejmenší

U příležitosti Dne Země se uskutečnil zábavní den pro děti z mateřských a 1. stupně základních škol z Olomouce a okolí.

Akce, pořádaná v areálu botanické zahrady a přilehlých olomouckých parků, se nesla v duchu „Motýlí louka“. Pro děti byla připravena různá stanoviště s aktivitami a úkoly, jejichž prostřednictvím měly možnost nahlédnout do živočišné říše, stát se alespoň na chvíli krkem, kobyčkou, myškou, beruškou či pampeliškou a zdolávat nástrahy a překážky zvířecího života. Aktivity byly zaměřeny jednak na vědomosti, kreativitu či obratnost dětí, ale také na práci ve skupinách.

Akci připravily studentky Pedagogické fakulty UP v Olomouci ve spolupráci s centrem ekologických aktivit Sluňákov.

Radka Spurná

Kalendárium

úterý 10.května 14-17 hodin, Flora Olomouc, za pavilonem A

Nordic walking

Pojďte vytvořit rekord do parku, sraz za pavilonem A. Připraven je zábavný program pro děti. Pořádá RC Heřmánek.

sobota 14. května, 10–13 hodin, park v Olomouci Férová snídaně v Olomouci

Stačí si ráno uvařit fairtradovou kávu či čaj, upéct buchtu z fairtradového kakaa nebo si vzít chleba s pomazánkou z lokálních surovin a vyrazit do parku posnídat. Více na www.ferovasnidane.cz.

16.–19. května 2011, Ekoporadna Hnutí DUHA

Týden opravdových plen

pondělí 16. května

Velká výstava a bazárek moderních látkových plen

středa 18. května

O látkových plenách s MUDr. Kateřinou Bouchalovou

čtvrtek 19. května

Bezplenková komunikační metoda – Dita Vrbická.

16.–22. května, kino Perštýn, Praha

Světový týden respektu k porodu

Informativní festival o těhotenství, porodu a rodičovství. Více informací na www.respektkporodu.cz.

16.–22. května, RC Heřmánek

Týden respektu k porodu v Olomouci

V rámci Týdne respektu k porodu bude v RC Heřmánek pro zájemce připravená literatura o těhotenství a porodu a výuková DVD. Na dotazy ohledně těhotenství, porodu i kojení budou odpovídat zkušené maminky, laktační poradkyně, psychologičky, gynekoložka, zdravotní sestra či porodní asistentky. Více informací na www.rc-hermanek.cz.

pondělí 23. května, 9–12 hodin, RC Heřmánek

Evropský Den obezity

Den zdraví k evropskému Dni obezity. Pořádá RC Heřmánek

sobota 28. května

Otevírání studánek

Pořádá ČSOP – RS Iris Prostějov.

neděle 29. května

Chráněná území v Brně a arboretum Křtiny

Exkurze s pracovníkem ochrany přírody odboru ŽP v Brně na Hády, Růženin lom a Velkou Klajdovku. Odpoledne se účastníci přesunou do arboreta Křtiny na Den otevřených dveří. Pořádá ČSOP – RS Iris Prostějov.

sobota 4. června

Den životního prostředí

Pořádá ČSOP – RS Iris Prostějov.

pátek 10. června

Na lodičkách za bobry

Pořádá ČSOP – RS Iris Prostějov.

sobota 18. června

Setkání se studánkami

Pořádá ČSOP – RS Iris Prostějov.

24.–26. června, Hanácký skanzen v Příkazích u Olomouce

Design permakulturní zahrady

Víkendový intenzivní kurz pro všechny zájemce o navrhování a vytváření nízkoúdržbových a přírodě blízkých potravinových zahrad a pro každého, kdo se chce seznámit s novým stylem zahradničení vycházejícím z principů permakultury a ekologického designu.

SVĚTOVÝ TÝDEN RESPEKTU K PORODU
WORLD WEEK OF RESPECT FOR CHILDBIRTH

h.a.m. pořádá

UMĚNÍ PORODIT
Informativní festival o těhotenství,
porodu a rodičovství

HOMO ECOLOGICUS
Prodejní expozici přírodě i člověku
šetrných prostředků použitelných nejen
v těhotenství, při porodu a v péči o děti

16. - 22. května 2011, Kino Perštýn, Praha

www.respektkporodu.cz

Partneři:

Mediální partneři:

Navštivte internetovou verzi na www.ekologickelisty.cz a přidejte sem svůj komentář či reakci na článek, který vás v tomto čísle zaujal. V návštěvní knize uvítáme vaše kritické příspěvky a podněty.